

Bogu da, kdor daje v božje ime

(Narodna)

Ob Bistrici je stal nekdam velik mlin, ob njem uboga kočarica in pred kočarico staro razpelo.

V mlinu so se vrtela noč in dan kolesa, ošabna mlinarica je merila noč in dan žito. Stara osebenka iz kočarice, uboga Urša, je presejavala čez dan v mlinu moko, zvečer je predla za mlinarico. Zaslužila je na teden merico žita in na leto vatel platna. Vendar je delila Urša od svoje revščine popotnim, mlinarica se je izgovarjala z revščino.

Mlinarica se je redila, Urša je hujšala. Kristus na razpelo pred kočarico je bil vedno bolj izjedan od vetrov in izpran od dežja. Gleda nekega dne Urša Križanega in se prestraši:

»O ljubi moj Kristus! Kaj da si tako shujšal? Pridi, revček, k meni na kosilo. Kokoško imam, regrata in jagod nabereš.«

Urši se zdi, da kima Križani: Pridem!

Vesela kuha in peče Urša. Poldan zvoeni v daljni vasi, Urša pokrije mizo z lepo opranim vatlom platna in čaka.

Pa pričota berač in prosi v »božje ime«. Že tri dni ni imel toplega v ustih. Urša stoče: »Kosilo sem pripravila Gospodu Kristusu. Pa ta revež je tudi lačen... Že vem.«

Urša da beraču glavo in bedro.

Komaj da odčota berač, že pritava ob palici slepec in toži, da je lačen. Urša mu da perutnici. Komaj je odtaval slepec, že pristoka h kočarici berač, ki nima desne roke in se mu vleče mrtna noga za njim.

Urša mu da zibko in hrbet kokoši in se tolaži: »Bedro je debelo, dovolj bo še za povabljenega.«

Urša čaka in čaka, gosta pa ni. Stopi h križu in potoži: »Ljubi gospod Kristus! Kaj da ne prideš?«

Križani spregovori: »Duša draga! Že trikrat sem bil doma pri tebi. Meni da, kdor do v mojem imenu. Za plačilo pa naj ti bo: Kar koli boš jutri zjutraj začela, to boš delala ves jutrišnji dan.«

Urša priporoči zvečer Bogu uboge duše in nič ne premišljuje, kaj naj bi začela drugi dan. Ko se zbudi, priporoča spet Bogu uboge duše in se spomni, da ima raztrgane rokavce. Dobro bi bilo, če bi zalegel vatel platna za nove. V tej skrbi gre k skrinji in premeri platno. A glej čudo! Vatel za vatlom ji sili pod mero... Platno se giblje, zvija v bale, bala za balo polni kočarica... Platno sili skozi okno, pokriva streho, obdaja kočarico... Urša meri in meri: »Oblekla bom vse reveže.«

Ko zazvoeni zdravomarijo, se ustavi platno, Urša zaspi utrujena.

Mlinarica je čakala ves dan na Uršo. Zvečer ustavi kamne in gre do kočarice. Tam obstane kakor okamenela: vsa kočarica je pokrita z lepim praznim platnom, po tleh ležijo bale in Urša spi na kupu bal. Ali so nanese vile neumni Urši tako bogastvo?

Mlinarica prebudi Uršo, ki izve prečudno novico. Prijemlje se za glavo: »Ti reva trapasta! Pa povabiš tako imenitnega gosta?«

Hitro si naredi v svoji lakomni duši načrt.

Gre, nakolje puranov in gosi, mesi in peče, naloži mizo in stopi do križa, se pretvarja:

»Gospod Kristus! Kaj se ogiblješ moje hiše in se ponižuješ, hodiš v ubogo kočarico k trapasti Urši? Pripravila sem, kar premore mlin. Pridi!«

Mrtev les oživi, Kristus pokima: »Pridem!«

Miza v mlinski gornici se šibi, vino se peni. Mlinarica v svileni obleki čaka na pragu. Prištorklja kruljav berač in prosi »v božje ime«. Lačen je. Mlinarica se razjezi:

»Tak postopač! Kaj sem zate prečula vso noč ob kuhi in peki?«

Komaj odštorklja prvi berač, prišanta drugi, pritava tretji. Mlinarica jih ozmerja, podi.

Poldne mine, gosta ni.

Mlinarica gre h križu, se razburja: »Zakaj ne prideš? Juha bo prestana, meso zapečeno, cvrtje prižgano.«

Mrtev les oživi, Kristus spregovori:

»Saj sem bil pri tebi, pa si me napodila z metlo.«

»Kdaj vendar, gospod Kristus?«

»Prišel sem trikrat. Kruljav, slep, šantav.«

»Bili so postopači...«

Resno jo posvari Kristus: »Kaj ne veš, da daje meni, kdor daje v mojem imenu?«

Mlinarica se prestraši: tako je premišljevala, s kakim delom bi začela drugi dan — zdaj pa ne bo nič... Potuhne se, prosi:

»Odpusti, gospod Kristus! Delila bom, dajala. Pravičen si in ne boš škodoval ubogi, nevedni vdovi... Poglej, koliko sem ti pripravila, daj mi milost!...«

Kristus prikima: »Kar koli začneš zjutraj...«

»Bom delala ves dan,« dokonča vesela mlinarica, hiti domov, si misli:

»Pridi ali ne pridi — mar mi je!... Beračem da bi dajala gosja bedra? Raje pojem sama.«

Z vinom zaliva pečenko, s pogačo se posladi. Premišljuje, kako naj ugane. Pa potrka na vrata:

»Dajte, mlinarica, lačnemu revežu skorjo kruha!«

»Kaj!« se zadere mlinarica, »sama nimam kaj jesti. Pojdi v božjem imenu.«

Mlinarica gloda gosje bedro, ga zaliva z vinom. Potrkalo je drugič na vrata: »Dajte, mlinarica, lačnemu siromaku, da vam pride sreča v hišo.«

Mlinarica vrže obrano kost v vrata, vpije:

»Sreča pride že brez tebe, potepuh!«

Pa je potrkalo tretjič: »Dajte, mati mlinarica, v božje ime! Že tri dni hodim lačen, dajte, ker ne veste, kdaj vas pokliče gospod Bog na sodbo.«

Mlinarica trešči prazen bokal v vrata, vpije:

»Nesramni čeljustnik! Zdaj me opominja na smrt! Nisi jedel že tri dni, pa stradaj še naprej, jezik ti umazani.«

Vso noč se premetava mlinarica po postelji in premišljuje, sklene: »Tolarje bom umila, potem bo vedno več tolarjev, če jih umivam ves dan, jih bo za par lojternic.«

Da bi tolarje umila, je njena prva pot s škafom po vodo. Ko zlije vodo na tolarje, začne voda naraščati, vreti, teče preko sklode, lije po tleh, napolni sobo, zalije mlinske prostore, grgra, mrmra, se dviga in dviga... Mlinarica skače, vpije, a vedno več vode prire iz njenega škafa. Mlin se trese, se dviguje, se razmaje... Voda je odnesla mlin in skopo mlinarico.